

Kaders LEADER & NSP

LEADER stimuleert een uit de gemeenschap geleide lokale ontwikkeling gericht op slimme, duurzame en inclusieve groei van het platteland.

LEADER basisprincipes

LEADER kent zeven basisprincipes die in het ontwerp en de inhoud van de LOS tot en met de finale realisatie van projecten moeten worden geborgd:

1. het publiek-privaat partnerschap: dit houdt in dat de tenminste 51% van de partijen privaat moet zijn, dit geldt voor de samenstelling van de LAG;
2. gebiedsgerichte benadering: geborgd via de definitie en de voorwaarden die gelden voor de bepaling van de geografische begrenzing, samenwerking met gebiedspartijen en voorwaarde dat projecten moeten plaatsvinden in het gebied of dat het gebied baat heeft van het project;
3. integrale lokale ontwikkelingsstrategie: de LOS wordt integraal ontworpen door de combinatie van meerdere GLB doelen, een multisectorale aanpak en een zodanige samenstelling van de LAG dat alle in de LOS relevante belangen (bijvoorbeeld sociaaleconomisch en maatschappelijk) evenwichtig zijn vertegenwoordigd;
4. bottom-up werkwijze: er is een grote mate van eigen verantwoordelijkheid bij de samenwerkende partijen in het gebied vanaf de eerste samenwerking, het formuleren van doelen en instrumenten tot en met de realisatie van de projecten; de provincie kan geen deel uitmaken als adviserend lid van een LAG;
5. bevorderen van samenwerking tussen de gebiedsactoren: het initiatief voor de bevordering van de samenwerking nodig voor de realisatie van LOS ligt bij de LAG, die kan hier instrumenten voor opnemen in de LOS, ook de (verplichte) samenwerking tussen LAGs op nationaal en Europees niveau draagt bij aan samenwerking; voor een effectieve werking van een LEADER-gebied wordt een ondergrens aan steun in de LOS opgenomen die aansluit op de omvang en ambities van een LEADER-gebied;
6. versterken van netwerken in het gebied: door de meervoudige doelen in een LOS hebben netwerken elkaar nodig, in de LOS kunnen instrumenten worden opgenomen om deze netwerken te benutten, op te zetten of te versterken;
7. innovatie die aansluit op de lokale context (zowel sociaaleconomisch als technisch): uit de gebiedsanalyse zal ook aandacht zijn voor de kansen om doelen te realiseren door de ontwikkeling en toepassing van innovaties.

Bijdragen aan NSP-doelen en behoeften

Prioritaire Needs voor LEADER:

- N.23: [Aantrekkelijker platteland voor wonen en recreëren](#)
- N.24: [Aantrekkelijker ondernemersklimaat](#)

Overige needs:

- N.12: Klimaatmitigatie: lagere broeikasgasemissies en grotere koolstofvastlegging
- N.13: Klimaatadaptatie: lagere ecologische, economische schade en waterkwantiteit
- N.14: Opwekken duurzame energie en energiebesparing
- N.15: Betere chemische en biologische waterkwaliteit
- N.16: Versterkte natuurlijke weerbaarheid en waterbergend vermogen landbouwbodems
- N.17: Betere luchtkwaliteit: minder emissies van broeikasgassen, geurstoffen en fijnstof
- N.18: Meer en herstel van biodiversiteit
- N.19: Behoud en herstel van (cultuur)landschappen

Doelstelling

Leader draagt in voldoende mate bij aan de doelen uit het NSP.

In ieder geval aan:

- Doel H (SO8): **Ontwikkeling in plattlandsgebieden:** Bevorderen van de werkgelegenheid, groei, gendergelijkheid, sociale inclusie en lokale ontwikkeling in plattlandsgebieden, met inbegrip van bio-economie en duurzame bosbouw

En aan tenminste één van de volgende drie:

- Doel D (SO4) **Klimaatverandering en duurzame energie:** Bijdragen tot matiging van en aanpassing aan klimaatverandering, onder meer door de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen en meer koolstof vast te leggen, duurzame energie te bevorderen en de ontwikkeling van weerbare teeltsystemen.
- Doel E (SO5) **Efficiënt beheer van natuurlijke hulpbronnen:** Bevordering van de duurzame ontwikkeling en het efficiënt
- beheer van natuurlijke hulpbronnen zoals water, bodem en lucht, onder meer door de afhankelijkheid van chemische middelen te verkleinen.
- Doel F (SO6) **Bescherming van de biodiversiteit:** Bijdragen tot het tot staan brengen en ombuigen van biodiversiteitsverlies, tot versterking van ecosysteemdiensten en tot de instandhouding van habitats en landschappen.

Daarnaast heeft ieder gebied de keuze om ieder van de andere doelen van het NSP bij te dragen:

- A (ofwel SO1): Het bieden van steun met het oog op een leefbaar bedrijfsinkomen en veerkracht van de landbouwsector in de hele Unie, en behoefte van een grotere voedselzekerheid voor de lange termijn, van een meer diverse landbouw, en van een economisch duurzame landbouwproductie in de Unie
- B (ofwel SO2): Vergroting van de marktgerichtheid en het concurrentievermogen van landbouwbedrijven voor zowel de korte als de lange termijn, onder meer door meer aandacht voor onderzoek, technologie en digitalisering
- C (ofwel SO3): Verbeteren van de positie van de landbouwers in de waardeketen
- G (ofwel SO7): Het aantrekken en vasthouden van jonge landbouwers en andere nieuwe landbouwers en bevordering van duurzame bedrijfsontwikkeling in plattlandsgebieden
- I (ofwel SO9): SO9 Beter inspelen door de landbouw van de Unie op de maatschappelijke verwachtingen inzake voedsel en gezondheid, onder meer wat betreft hoogkwalitatief, veilig en voedzaam voedsel dat op duurzame wijze is geproduceerd, en voorts vermindering van de voedselverspilling, verbetering van het dierenwelzijn, en bestrijding van antimicrobiële resistentie
- J (ofwel XCO): Horizontale doelstelling: de sector moderniseren door kennis, innovatie en digitalisering in de landbouw en in plattlandsgebieden te stimuleren en te delen, en het benutten daarvan bevorderen

Advies is om niet aan alle doelen van het NSP bij te willen dragen. Dan verliest de strategie focus en daarmee mogelijk uitvoerbaarheid.